

Аналіз ситуації та прогнози американських експертів щодо перебігу війни Росії проти України

Паливода В.О.

Американські експерти у сфері національної безпеки уважно аналізують перебіг війни Росії проти України, розглядаючи її можливі сценарії та висловлюючи свої прогнози щодо подальшого розвитку подій

На думку відомого експерта Дж. Фітсанакіса, те, що починалося як «спеціальна воєнна операція», перетворилося на наймасштабніший воєнний конфлікт у Європі з часів Другої світової війни.

Джозеф Фітсанакіс, випускник Единбурзького університету (Велика Британія), де отримав магістерський та докторський наукові ступені. З 2015 р. – професор Прибережного університету Кароліни (м. Конвей, Південна Кароліна, США), спеціалізація – безпекові дослідження та діяльність розвідувальних служб. Автор численних публікацій про спецслужби (зокрема, у США, КНР та Південній Європі), на які посилаються такі авторитетні медіа, як The Washington Post, BBC, ABC, Newsweek. Дж. Фітсанакіс також є заступником директора Європейської академії розвідки та старшим редактором наукового блогу intelNews.org, індексованого в ACI Scholarly Blog Index, каталог якого міститься у Бібліотеці Конгресу США.

Рішення Кремля про вторгнення в Україну передбачало проведення швидкої воєнної кампанії, яка мала на меті спровокувати падіння нинішньої української влади приблизно за тиждень. Щонайшвидше, за початковим планом стрімке взяття Києва мало змусити уряд евакуюватися до Львова. Для ліквідації провідних державних діячів до столиці було спрямовано елітні формування Головного управління Генерального штабу Збройних сил РФ.

Отже, вихідна стратегія Росії полягала в тім, щоб уникати зіткнень у великих міських центрах за винятком розташованих уздовж ключових транспортних шляхів. Таку стратегію було обрано, адже міські умови значною мірою сприяють силам оборони і зазвичай призводять до масових втрат серед загарбників. Цього росіяни не могли собі дозволити, зважаючи на те, що експедиційний корпус агресора чисельністю у 150 тис. солдатів і офіцерів був вкрай недостатнім, щоб завоювати (не кажучи вже про окупацію) країну з населенням понад 40 млн осіб.

Наразі зрозуміло, що початковий план виявився до абсурду нереалістичним, а російська стратегія зазнало фіаско протягом 72 годин від початку воєнних дій.

Експерт вважає тактично грамотними дії Збройних сил України, які, здійснюючи опір в околицях м. Гостомеля, втрималися від проведення великих оборонних операцій проти російських військ, що наступали з півночі й сходу. Внаслідок цього передові підрозділи агресора у перші 48 годин швидко просунулися вглиб української території, а частини тилового забезпечення залишилися далеко позаду. Цей «розрив» і відсутність належного координування між підрозділами росіян дозволили Збройним силам України завдати агресору нищівних ударів.

Українцям суттєво допомогла нездатність Росії на вирішальних початкових етапах війни використати свою авіацію. Лише після кількох днів боїв війська РФ почали здійснювати тактичні бомбардування об'єктів, що мають безпосереднє військове значення. Навіть зараз росіяни дуже оцудливо використовують високоточні боєприпаси. Найбільш імовірним поясненням таких дій є те, що використання дорогого озброєння притримується як останній засіб або, можливо, для потужнішого потенційного противника (наприклад, військ НАТО). У результаті українські системи протиповітряної оборони залишаються досить дієвими, хоча останнім часом вони почали зазнавати серйозніших втрат.

За прогнозами Дж. Фітсанакіса, найближчими тижнями війська РФ намагатимуться продовжувати наземний наступ, хоча їхнє матеріально-технічне забезпечення не розраховане на проведення такого типу операцій (особливо на великій оперативній місцевості). Однак росіяни робитимуть спроби адаптувати свої тактичні дії для досягнення стратегічних цілей. Незважаючи на попередні невдачі, співвідношення сил досі залишається на користь агресора.

Основну частину підрозділів експедиційного корпусу РФ націлено на Київ. Це, безсумнівно, має дуже непокоїти політичне керівництво України, яке готується до захисту міста як від можливого прориву противника, так і до широкомасштабної облоги.

Якщо росіяни попри все вирішать брати штурмом Київ, світ може стати свідком такої війни в міських умовах, якої не було з часів битви за Берлін. Для порівняння американський експерт наводить приклад з повоєнної історії – битву за м. Мосул (Північний Ірак) у 2016–2017 рр. Протягом дев'яти місяців цієї битви від 4 до 12 тис. бойовиків Ісламської держави протистояли об'єднаним багатонаціональним силам чисельністю майже 120 тис. військовослужбовців. Цивільне населення Мосула (близько 700 тис. жителів) участі в бойових діях не брало. У столиці України наразі проживає майже 2 млн осіб, і десятки тисяч мирних жителів бажають і можуть захищати місто. Бійці територіальної оборони сповнені рішучості воювати поряд із професійними солдатами артилерійських, бронетанкових та інших підрозділів, яких не було в Ісламської держави. Така кількість міських комбатантів не має собі рівних у сучасній історії воєн.

Американський експерт зазначає, що протягом майже 20 років росіяни поклалися на поетапний, прихований і стриманий підхід до ведення воєн. Це викликало у військових колах численні дискусії про зародження так званого лімінального (порогового), гібридного, чи «сірого», конфлікту. Але вторгнення Росії в Україну засвідчило, що військові стратеги Кремля продовжують мислити та планувати бойові дії також у «класичному» форматі.

На думку експерта, війна в Україні навряд чи завершиться військовим рішенням. Таке рішення майже неминуче буде політичним.